

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kamilla Piórkowska

Ławnicy

Protokolant st.sekr.sądowy Monika Kalinowska

Po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. w Toruniu.

sprawy z powództwa:

R. G.

przeciwko:

A. G.

i małoletniemu M. G. (1) działającemu przez matkę M. G. (2)

o:

obniżenie alimentów

1. oddała powództwo;
2. kosztami sądowymi obciąża powoda.

UZASADNIENIE

W dniu 26 kwietnia 2018 r. R. G. wniósł pozew przeciwko małoletniemu M. G. (1) i wówczas małoletniej A. G. i działającym przez matkę M. G. (2) o obniżenie alimentów z kwoty po 500 zł na każdego z małoletnich, tj. z łącznej kwoty po 1.000 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie na każdego z małoletnich, tj. do łącznej kwoty po 600 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że jedyne źródło dochodu powoda to kwota (...) zł brutto wynikające ze stosunku pracy w firmie (...) S.A. Od maja 2018r. powód wpłaca po 800 zł miesięcznie na poczet alimentów oraz zaległości na konto (...) Centrum Świadczeń Rodzinnych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 czerwca 2018 r. matka małoletnich pozwanych wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazała, że powód nigdy nie płacił alimentów na dzieci. Nie utrzymuje on z nimi żadnego kontaktu i cały ciężar wychowania dzieci spoczywa na ich matce. Powód nie ma nikogo na utrzymaniu. Matka małoletnich wskazała, że powód ma wysokie doświadczenie zawodowe. Jego możliwości i zdolności zawodowe przekraczają, w ocenie matki, warunki zatrudnienia wynikające z obecnej umowy.

W dniu 11 czerwca 2018 r. mał. A. G. ukończyła (...) lat. Na rozprawie w dniu 11 września 2018 r. wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

M. G. (1) urodził się (...) r. a A. G. urodziła się (...). Pochodzą ze związku małżeńskiego M. G. (2) i R. G..

/okoliczność bezsporna/

Wysokość alimentów od pozwanego po raz ostatni ustalona została wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie III RC 852/14 w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci.

/ dowód: wyrok zaoczny z dn. 29.12.2014r. k. 41 akt III RC 852/14 SR w Toruniu/

W tym czasie małoletni M. G. (1) miał (...) lat zaś A. G. miała wówczas (...) lat.

M. był uczniem (...) klasy szkoły podstawowej. Miał stwierdzoną niepełnosprawność. Chorował na mózgowo porażenie dziecięce, astmę, alergię, padaczkę, niedoczynność tarczycy, upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. Nosił okulary. Na jego miesięczny koszt utrzymania składały się następujące wydatki: odzież i obuwie 100-150 zł, żywność 300 zł przybory szkolne 30 zł, środki higieny 30 zł, leki 50 zł.

A. G. była uczennicą (...) klasy gimnazjum. Na jej miesięczny koszt utrzymania składały się następujące wydatki: odzież 100-150 zł, żywność 300 zł, przybory szkolne 30 zł, środki higieny i pielęgnacji 50 zł, potrzeby kulturalne i składki na wyjazdy w szkole 30-50 zł, bilet miesięczny 46 zł.

M. G. (2) wraz z dziećmi mieszkała w mieszkaniu socjalnym za które opłaty wynosiły: czynsz 540 zł, gaz 68 zł, prąd ok. 200 zł, media 87 zł. Dodatkowo opłacała telefony w kwocie ok. 90 zł.

Nie pracowała. Otrzymywała świadczenie z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, zasiłki rodzinne i dodatki. Wraz z alimentami miesięczny dochód rodziny wynosił ok. (...)zł.

Alimenty na rzecz małoletnich wypłacane były przez Fundusz Alimentacyjny.

/dowód: akta III RC 852/14 SR w Toruniu/

Obecnie małoletni M. jest uczniem(...)klasy szkoły podstawowej specjalnej. Ma orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Ma padaczkę oraz nowotwór głowy, jest po operacji serca. Na leki jego matka wydaje ok. 80 zł miesięcznie. Na wyżywienie dla niego jego matka przeznacza ok. 300 zł miesięcznie, na środki czystości 70 zł miesięcznie zaś na ubrania i obuwie 100 zł miesięcznie.

A. G. jest uczennicą (...) klasy Technikum Menedżerskiego w T.. Nauka odbywa się w trybie dziennym. Przewidywany termin ukończenia szkoły to 31 sierpnia 2020 r.

Pozwana nie pracuje, nie ma żadnych źródeł dochodu. Dojeżdża do szkoły. Na bilet miesięczny wydaje 42 zł miesięcznie. Trzy razy w roku są organizowane wyjazdy ze szkoły Kosz jednego wyjazdu to ok. 60 zł. Na wyżywienie dla niej jej matka przeznacza 300 zł miesięcznie, na odzież i obuwie 100 zł miesięcznie, na środki czystości 100 zł miesięcznie.

M. G. (2) nadal nie pracuje. Otrzymuje świadczenie pielęgnacyjne w kwocie (...)zł miesięcznie, zasiłek pielęgnacyjny w kwocie (...) zł miesięcznie, zasiłki rodzinne w kwocie łącznej (...) zł oraz dodatek na kształcenie i rehabilitację w kwocie (...) zł.

Mieszka wraz z mał. M., A. oraz córką M. w mieszkaniu socjalnym, za które opłaty wynoszą: czynsz 720 zł miesięcznie, prąd ok. 330 zł co 2 miesiące, gaz ok. 60 zł co 2 miesiące, internet i kablówka 220 zł. Dodatkowo M. G. (2) opłaca abonamenty telefonicznie dla każdego z dzieci w kwocie po 50 zł miesięcznie.

Najstarsza córka, M., z otrzymywanych alimentów dokłada matce do opłat po 300 zł miesięcznie.

/dowód: zaświadczenie (...) k. 17, 18

orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 20,51

informacja ZGM k. 21

faktury k. 22-23, 25-27

potwierdzenie przelewu k. 24, 30-34

potwierdzenie dokonania opłaty k. 28-29

dokumentacja medyczna mał. M. k. 35, 48-49

zaświadczenie z Technikum Menedżerskiego k. 41

przesłuchanie A. G. k. 58v.-59

przesłuchanie M. G. (2) k. 59/

Powód z wykształcenia jest technikiem budownictwa. Prowadził własną działalność w zakresie sprzedaży materiałów budowlanych a także nadzór nad budową. Czasem wykonywał prace wykończeniowe w budownictwie. Zrezygnował z pracy, bo była zbyt ciężka.

Obecnie jest zatrudniony przez J. M. P. jako kasjer w sklepie (...). Jego wynagrodzenie wynosi ok. (...)zł netto miesięcznie. Nie ma innych źródeł dochodu.

Jego wynagrodzenie za pracę zostało zajęte przez komornika w związku z egzekucją alimentów bieżących oraz egzekucją zaległości na rzecz Funduszu Alimentacyjnego. Po dokonaniu przez komornika potrącenia do wypłaty powód otrzymuje ok. (...) zł miesięcznie.

Mieszka u znajomych, którym dokłada ok. 50-100 zł miesięcznie do prądu.

Oprócz mał. M. i A., ma na utrzymaniu córkę W., która ma (...) lat a na którą płaci alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie oraz po 100 zł miesięcznie tytułem spłaty zaległości alimentacyjnej. Powód jest też ojcem M. G. (3), która jest pełnoletnia, a na którą ma zasądzone alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie. R. G. złożył w tut. Sądzie pozew o ustalenie wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego względem M. G. (3).

/dowód: umowa o pracę k. 4

zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach k. 35

pismo kornika k. 52

potwierdzenie przelewu k. 53-57

przesłuchanie R. G. k. 58v./

Powiatowy Urząd Pracy w okresie ostatni 6 miesięcy dysponował 1053 ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych, do wykonywania prostych prac. Proponowane wynagrodzenie wynosiło 2.100 zł brutto.

/dowód pismo PUP k. 46/

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach spraw III RC 852/14 Rejonowego w T., a także na podstawie przesłuchania powoda R. G., pozwanej A. G. i matki małoletniego pozwanego M. G. (2).

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Były one opatrzone odpowiednimi podpisami i pieczęciami. W szczególności jednak żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności ani prawdziwości treści w nich zawartych.

W ocenie Sądu twierdzenia powoda, pozwanej oraz matki małoletniego pozwanego należało również co do zasady uznać za wiarygodne. Większość okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy przez nich przytaczanych okazało się bowiem bezspornych między stronami i potwierdzonych dokumentami. Sąd miał na uwadze, że strony starały się w sposób jak najbardziej dla siebie korzystny przedstawić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Powód wnosił o obniżenie alimentów z kwoty po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci, tj. z łącznej kwoty po 1.000 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie na każde z dzieci, tj. do łącznej kwoty po 600 zł miesięcznie.

Przedmiotowe powództwo o obniżenie alimentów posiada podstawę prawną w art. 138 kro. Przepis ten stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego albo zmianę w zakresie możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zwiększenie albo zmniejszenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kro, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu (por.: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1954 r., I CO 41/54).

Należy mieć na uwadze, że zmiana taka musi być istotna. Innymi słowy chodzi tutaj o istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie lub zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Obniżenie alimentów następuje wówczas, gdy zmniejszeniu uległy potrzeby uprawnionego albo obniżyły się możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

W myśl § 1 art. 135 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego.

Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokojone, wyznacza treść art. 96 kro, według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie - odpowiednio do jego uzdolnień - do pracy dla dobra społeczeństwa.

Stosownie do tej dyrektywy rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych (por. Henryk Haak, Obowiązek alimentacyjny, Komentarz Toruń 1995, s. 118-119).

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że jego wykonywanie stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2000 r., I CKN 1077/99 oraz uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1976 r., III CZP 46/75).

Ostatni raz obowiązek alimentacyjny powoda względem A. G. i małoletniego M. G. (1) ustalony został wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 29 grudnia 2014 r. na kwotę po 500 zł miesięcznie na każdego z nich, tj. na łączną kwotę po 1.000 zł miesięcznie.

Małoletni M. miał wówczas (...) lat, zaś A. G. miała wówczas (...) lat. Każde z nich uczęszczało do szkoły, pozostawali pod opieką matki, z którą wspólnie zamieszkiwali.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że od ostatniego ustalenia wysokości alimentów doszło do zmiany ich usprawiedliwionych potrzeb, od ostatniej sprawy alimentacyjnej upłynęło bowiem 4 lata, córka powoda A. jest już osobą pełnoletnią, kontynuującą naukę, małoletni poznany jest osobą niepełnosprawną, chorującą koszty jego leczenia są wysokie.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że powód od marca 2018 r. zatrudniony jest jako kasjer-sprzedawca w sklepie (...) a jego wynagrodzenie wynosi ok. (...)zł netto miesięcznie. Zdaniem Sądu nie wykazał on jednak w żaden sposób, aby jego możliwości zarobkowe i majątkowe uległy obniżeniu.

Powód z wykształcenia jest technikiem budowlanym. Wcześniej prowadził własną działalność gospodarczą, prowadził nadzory nad budowami a także zajmował się pracami wykończeniowymi, jednak - jak sam wskazał podczas przesłuchania - zrezygnował z tej pracy bo była za ciężka.

W ocenie Sądu takie doświadczenie zawodowe powoda pozwala na uznanie, że jego możliwości zarobkowe są wyższe niż to wynika z aktualnych jego zarobków, wystarczające, aby łożyć na dzieci kwotę łączną alimentów po 500 zł miesięcznie. Tym bardziej, że jest to jedyny wydatek, który ponosi na utrzymanie dzieci bowiem nie utrzymuje on z nimi od kilku lat żadnego kontaktu.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 135 § 1 kro w zw. z art. 138 kro, w punkcie I sentencji wyroku sąd oddalił powództwo uznając, że powód nie wykazał ani zmniejszenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniego M. G. (1) i A. G., ani obniżenia swoich możliwości majątkowych i zarobkowych.

O kosztach sądowych, Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jt. Dz.U. z 2018r., poz. 300 ze zm.).

Na marginesie należy wskazać, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 6.11.2018r. został uchylony z dniem 1.11.2018 r. obowiązek alimentacyjny R. G. ustalony na rzecz córki M. G. (3), ustalony ostatnio wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 29.12.2014 r. w sprawie III RC 852/14 na kwotę po 500 złotych miesięcznie. Wyrok jest nieprawomocny.